

Guia Itinerari Formatiu Tipus

Obstetrícia i Ginecologia (4 anys)

Autors: Elena Gómez Valencia, Lourdes Hinojosa

Data elaboració: desembre 2019

Data revisió: febrer 2022

Data aprovació per la Comissió de Docència: 9 de març de 2022

[Pla de formació de l'especialitat basat en la guia formativa aprovada per la Comissió Nacional corresponent, que serà d'aplicació a cadascun dels residents de la Unitat Docent Acreditada sense perjudici de ser adaptat al pla individual de formació de cada resident]

Índex

Introducció.....	3
Objectius de la formació.....	4
Calendari de rotacions.....	6
Primer any de residència.....	9
Segon any de residència.....	16
Tercer any de residència.....	23
Quart any de residència.....	29
Atenció continuada/guàrdies.....	35
Participació en comissions i comitès.....	36
Sessions clíniques i bibliogràfiques.....	37
Formació i activitats de recerca.....	38
Pla de Formació Transversal (PFT).....	41
Avaluació.....	44
Pla Individual de Formació.....	46
Recomanacions de bibliografia bàsica.....	47
Bibliografia.....	48

Introducció

Cada Unitat Docent acreditada ha d'elaborar i documentar la Guia o Itinerari Formatiu Tipus, que és el pla de formació de l'especialitat fet pels tutors, prenent com a base les guies formatives de cada una de les especialitats i aprovades per la corresponent Comissió Nacional de l'especialitat.

La Guia o Itinerari Formatiu Tipus serà d'aplicació a cadascun dels residents de la Unitat Docent acreditada i vinculats a la nostra institució i de la mateixa especialitat, sense perjudici a ser adaptat al Pla Individual de Formació de cada resident.

Els tutors han de fer la Guia o Itinerari Formatiu Tipus i el Pla Individual de Formació en coordinació amb els responsables dels dispositius assistencials.

El tutor ha de proposar la Guia i Itinerari Formatiu Tipus a la Comissió de Docència per tal de que sigui aprovada.

Les Guies o Itineraris Formatius Tipus han de ser custodiades per la Comissió de Docència.

Aquest programa té per objectiu l'adaptació del "*Programa de formación de especialistas en obstetricia y ginecología*" (2008) de la *Comisión Nacional de Obstetricia y Ginecología*", a la nostra Unitat Docent i al nostre entorn.

Objectius de la formació

La formació en els coneixements i habilitats de l'especialitat s'han d'adquirir durant els quatre anys de residència, i aquesta s'assolirà de manera gradual amb les rotacions per les diferents unitats assistencials.

La funció dels facultatius especialistes, així com de la resta de personal que conformen la Unitat Docent, és facilitar l'aprenentatge del resident. L'adquisició dels coneixements ha de basar-se en l'autoaprenentatge tutoritzat, recolzat per una estructura docent constituïda per sessions clíniques i bibliogràfiques, seminaris, tallers, comitès, canvis de guàrdia, assistència a cursos, congressos, etc.

La Comissió de Docència ha d'organitzar i facilitar la formació en competències comuns als residents de totes les seves Unitats Docents.

La distribució de les rotacions està definida per unitats assistencials i no per àrees de coneixement.

La cirurgia ginecològica programada, l'atenció al part i a les urgències obstètriques i ginecològiques, són rotacions transversals que es distribueixen durant els quatre anys de residència.

El resident participarà de la cirurgia ginecològica programada de manera progressiva, i aquesta estarà relacionada amb la rotació que està efectuant i el grau de formació o any de residència.

A l'actualitat, Althaia (Xarxa Assistencial de Manresa), està constituïda per diferents centres sanitaris. El Servei d'Obstetrícia i Ginecologia està ubicat a l'Hospital Sant Joan de Déu (HSJD), centre d'aguts amb més de 400 llits.

Ja fa més d'una dècada es va a dur a terme la integració de la medicina primària de la nostra especialitat, l'ASSIR (Assistència a la Salut Sexual i Reproductiva) del Bages, a la Fundació Althaia, procedent de l'ICS (Institut Català de la Salut). Això va suposar una reordenació i redistribució de les unitats assistencials per tal d'optimitzar recursos, disminuint les llistes d'espera i millorant el servei a la població. També va comportar una nova definició de les rotacions en la nostra Unitat Docent. D'aquesta manera el resident pot realitzar la seva formació en l'àmbit de la medicina primària i hospitalària de manera conjunta i continuada, tal com recomana el programa de formació de l'especialitat de la *Comisión Nacional*. També això comporta que part de la seva activitat assistencial la realitzarà al ASSIR, ubicat a l'edifici del CAP Bages, a la planta 3a.

Respecte a l'adquisició de responsabilitats, el resident ha de demostrar en cadascuna de les rotacions, que ha adquirit els coneixements suficients i que els utilitza en el raonament clínic. Caldrà que conegui les guies clíniques i protocols de cadascuna de les unitats assistencials, i que els apliqui correctament.

El resident no tan sols participarà en l'àmbit assistencial de les unitats per les que estigui rotant, sinó que també haurà d'implicar-se en la resta d'activitats habituals dels especialistes com la formació, la investigació i la gestió clínica.

Es consideren tres **nivells d'autonomia** segons la capacitat de realitzar determinats actes mèdics instrumentals o quirúrgics que estan relacionats amb el nivell de coneixements i experiència:

Nivell 1. Les habilitats adquirides permeten al metge resident realitzar actuacions de manera independent.

Nivell 2. El resident té un extens coneixement però no assoleix l'experiència suficient per fer un acte complet de manera independent.

Nivell 3. El resident ha vist o ha ajudat a determinades actuacions, però no té experiència pròpia. En cadascuna de les rotacions el resident haurà de realitzar un mínim d'activitats per tal d'assumir amb eficàcia i seguretat els diferents aspectes del procés clínic assistencial. El resident no pot ni ha d'assumir responsabilitats que estiguin per sobre de les seves capacitats.

En cadascuna de les rotacions el resident haurà de realitzar un mínim d'activitats per tal d'assumir amb eficàcia i seguretat els diferents aspectes del procés clínic assistencial.

El resident no pot ni ha d'assumir responsabilitats que estiguin per sobre de les seves capacitats. Es defineixen tres **nivells de responsabilitat**:

Nivell 1. Són activitats realitzades directament pel resident, sense necessitat de la supervisió directe. El resident ho fa i després informa.

Nivell 2. Són activitats realitzades directament pel resident sota la supervisió del facultatiu responsable.

Nivell 3. Són activitats realitzades pels especialistes i observades o assistides pel resident.

Seràn el tutor del resident o el metge especialista responsable de la rotació, qui determinin quan el resident ha assolit la capacitat per realitzar activitats amb un nivell de responsabilitat 1.

Durant el primer any de residència, la supervisió del metge en formació serà directe, tal com especifica el REAL DECRETO 183/2008. Per tant, no podrà assolir un nivell de responsabilitat 1 en cap de les rotacions.

Aquelles activitats que són altament qualificades, i que corresponen a subespecialitats, tenen un nivell de responsabilitat 3.

El pla global de les rotacions a la Unitat Docent ha estat definit realitzant una adaptació del programa de la *Comisión Nacional* al nostre centre (annex 1). La descripció d'aquest pla, que es farà en els següents capítols, està fonamentada en els quatre anys cronològics que dura el període de formació de l'especialitat (48 mesos).

Calendari de rotacions

PRIMER ANY DE RESIDÈNCIA

Sala de Parts (SP).....	5 mesos	dll, dx, dv.....	Althaia
Hospitalització (HOSP).....	5 mesos	dm, dj	Althaia
Atenció primària	1 mes	tota la setmana	Althaia (Manresa 1 o Manresa 3)
Sala de Parts.....	5,5 mesos	dll alterns.....	Althaia
Cirurgia programada (QUI).....	5,5 mesos.....	dll alterns.....	Althaia
Controls gestants antepart (MONITOR)	5,5 mesos.....	dm, dx.....	Althaia
Consulta obstètrica + ecografia 1r i 3r trimestre, i ginecològica (ECO OBS GINE).....	5,5 mesos.....	dj.....	Althaia
Visita prepart (VPP).....	5,5 mesos.....	dv	Althaia
Sala de Parts.....	11 mesos	guàrdies	Althaia

SEGON ANY DE RESIDÈNCIA

Cirurgia programada	5,5 mesos.....	dll	Althaia
Alt Risc Obstètric (ARO).....	5,5 mesos.....	dm, dj	Althaia
Consulta obstètrica + ecografia 1r i 3r trimestre, i ginecològica.....	5,5mesos	dv	Althaia (ASSIR)
Ginecologia general / contracepció / Menopausa (GINE)	5,5 mesos.....	dll, dx.....	Althaia (ASSIR)
Cirurgia programada	5,5 mesos.....	dj.....	Althaia
Sòl pelvià.....	5,5 mesos	dv	Althaia (ASSIR)
Sala de Parts.....	11 mesos	guàrdies	Althaia

TERCER ANY DE RESIDÈNCIA

Histeroscòpies diagnòstiques (MCH).....	3 mesos	dll	Althaia
Sòl pelvià.....	3 mesos	dm.....	Althaia (ASSIR)
Patologia tracte genital inferior (LAC).....	3 mesos	dx, dv	Althaia (ASSIR)
Cirurgia programada	3 mesos	dj.....	Althaia
Histeroscòpies diagnòstiques.....	2 mesos	dll	Althaia
Malalties de Transmissió Sexual (MTS)	2 mesos	dm.....	Althaia (ASSIR)
Patologia tracte genital inferior	2 mesos	dx	Althaia (ASSIR)
Cirurgia programada	2 mesos	dj.....	Althaia
Consulta de miomes (MIOMES)	2 mesos	dv	Althaia (ASSIR)
Unitat de reproducció	1 mes		Hospital Vall d'Hebron
Diagnòstic prenatal (DP)	4 mesos	dll	Althaia
Cirurgia programada	4 mesos	dm.....	Althaia
Oncologia ginecològica (ONCO)	4 mesos	dx, dv	Althaia
Rotació externa optativa.....	1 mes		a escollir
Sala de Parts.....	11 mesos	guàrdies	Althaia

QUART ANY DE RESIDÈNCIA

Rotació externa optativa.....	2 mesos		a escollir
Sala de Parts.....	4,5 mesos.....	dll	Althaia
Cirurgia programada	4,5 mesos.....	dm.....	Althaia
Ecografia II trimestre (ECO OBS).....	4,5 mesos.....	dx, dv	Althaia
Sala de Parts.....	4,5 mesos.....	dll i dv alterns	Althaia
Cirurgia programada	4,5 mesos.....	dll i dv alterns	Althaia
Patologia mamària (MAMA)	4,5 mesos.....	dm, dj	Althaia
Endocrinologia i esterilitat (ENDEST).....	4,5 mesos.....	dx	Althaia
Sala de Parts.....	11 mesos	guàrdies	Althaia

	juny	juliol	agost	setembre	octubre	novembre	desembre	gener	febrer	març	abril	maig
Dill	SP	SP	SP	SP	SP	Primària	QUI/SP	QUI/SP	QUI/SP	QUI/SP	QUI/SP	QUI/SP
Dm	HOSP	HOSP	HOSP	HOSP	CURES	Primària	MONITOR	MONITOR	MONITOR	MONITOR	MONITOR	MONITOR
Dx	SP	SP	SP	SP	SP	Primària	MONITOR	MONITOR	MONITOR	MONITOR	MONITOR	MONITOR
Dj	HOSP	HOSP	HOSP	HOSP	HOSP	Primària	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE
Dv	SP	SPLliure	SPLliure	SPLliure	SPLliure	Primària/lliure	VPP / Lliure	VPP / Lliure	VPP / Lliure	VPP / Lliure	VPP / Lliure	VPP / Lliure
Guardies		Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj	Dv/Dj
Tardes	Dimecres/SP	Dimecres/SP	Dimecres/SP	Dimecres/SP	Dimecres/SP	Dimecres/SP	Dimecres/GINE	Dimecres/GINE	Dimecres/GINE	Dimecres/GINE	Dimecres/GINE	Dimecres/GINE
Dill	QUI	QUI	QUI	QUI	QUI	QUI	GINE	GINE	GINE	GINE	GINE	GINE
Dm	ARO	ARO	ARO	ARO	ARO	ARO	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE
Dx	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	GINE	GINE	GINE	GINE	GINE	GINE
Dj	ARO	ARO	ARO	ARO	ARO (Estave)	ARO (Estave)	QUI	QUI	QUI	QUI	QUI	QUI
Dv	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	ECO OBS-GINE	Sòl pelvià	Sòl pelvià	Sòl pelvià	Sòl pelvià	Sòl pelvià	Sòl pelvià
Guardies	Dimarts	Dimarts	Dimarts	Dimarts	Dimarts	Dimarts	Dilluns	Dilluns	Dilluns	Dilluns	Dilluns	Dilluns
Tardes	Dijous/Ecos	Dijous/Ecos	Dijous/Ecos	Dijous/Ecos	Dijous/Ecos	Dijous/Ecos	Dijous/GINE	Dijous/GINE	Dijous/GINE	Dijous/GINE	Dijous/GINE	Dijous/GINE
Dill	MCH	MCH	MCH	MCH	MCH	OPT- REPRO	DP	DP	DP	DP	DP	DP
Dm	Sòl pelvià	Sòl pelvià	Sòl pelvià	MTS	MTS	OPT- REPRO	QUI	QUI	QUI	QUI	QUI	OPTATIVA
Dx	LAC	LAC	LAC	LAC	LAC	OPT- REPRO	ONCO	ONCO	ONCO	ONCO	ONCO	OPTATIVA
Dj	QUI	QUI	QUI	QUI	QUI	OPT- REPRO	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	OPTATIVA
Dv	LAC	LAC	LAC	MIOMES	MIOMES	OPT- REPRO	ONCO	ONCO	ONCO	ONCO	ONCO	OPTATIVA
Guardies	Divendres	Divendres	Divendres	Divendres	Divendres	Divendres	Dimecres	Dimecres	Dimecres	Dimecres	Dimecres	Dimecres
Tardes	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE
Dill	OPTATIVA	SP	SP	SP	SP	SP	OPTATIVA	SP/QUI	SP/QUI	SP/QUI	SP/QUI	SP/QUI
Dm	OPTATIVA	QUI	QUI	QUI	QUI	QUI	OPTATIVA	MAMA	MAMA	MAMA	MAMA	MAMA
Dx	OPTATIVA	ECO OBS	ECO OBS	ECO OBS	ECO OBS	ECO OBS	OPTATIVA	ENDEST	ENDEST	ENDEST	ENDEST	ENDEST
Dj	OPTATIVA	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	LLIURE	OPTATIVA	MAMA	MAMA	MAMA	MAMA	MAMA
Dv	OPTATIVA	ECO OBS	ECO OBS	ECO OBS	ECO OBS	ECO OBS	OPTATIVA	SP/QUI	SP/QUI	SP/QUI	SP/QUI	SP/QUI
Guardies	Dimecres	Dimecres	Dimecres	Dimecres	Dimecres	Dimecres	Divendres	Divendres	Divendres	Divendres	Divendres	Divendres
Tardes	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE	Dimarts/GINE

CCEE CAP BAGES

CCEE CAP BAGES

CCEE CAP BAGES

CCEE CAP BAGES

Primer any de residència

OBJECTIUS GENERALS

Primer Semestre

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns, dimecres i divendres: Sala de Parts

Dimarts i dijous: Hospitalització

Dia laborable de guàrdia: dijous i divendres alterns

Els primers dies d'aquest període, el resident haurà de conèixer els membres de l'equip, la dinàmica del Servei (horaris, canvis de guàrdies, sessions clíniques, organització interna, etc), els circuits assistencials interns, les instal·lacions (sala de parts, consultes externes, plantes d'hospitalització). També haurà de conèixer el sistema informàtic que s'utilitza a la institució (estació de treball mèdic, ETM), tan a nivell d'urgències (estació de treball d'urgències, ETU), com consultes externes (estació de treball de consultes, ETC) i hospitalització (estació de treball d'hospitalització, ETH).

Aquest període està pensat perquè el resident que acaba d'iniciar la seva formació al nostre hospital, aprengui el coneixements bàsics sobre obstetrícia per poder fer el seguiment del procés del part i poder realitzar els primers parts eutòcics. També haurà d'adquirir els coneixements pel diagnòstic i maneig de les principals urgències ginecològiques i obstètriques. Un altre objectiu d'aquest període i del següent semestre, és conèixer el maneig del puerperi de baix i alt risc, i el postoperatori de les pacients ginecològiques. També tindrà el primer contacte amb l'obstetrícia d'alt risc a les gestants ingressades a la planta.

En aquest període caldrà que el resident aprengui el funcionament genèric d'aparells bàsics i d'ús comú per l'especialitat com l'ecògraf d'urgències, el sonicaid, els monitors cardiotogràfics, microscopi, l'hemocue, monitors de tensió arterial i l'aparell de gasometries.

Dins la rotació d'hospitalització podrà assistir a la consulta de CURES (tots els dimarts durant un mes) per tal d'aprendre el maneig que des d'infermeria apliquen a les cures en general i a aquelles ferides quirúrgiques mes complexes, recolzades per un especialista en Cirurgia Plàstica.

Atenció Primària

Ubicació:

EAP Manresa 1 o EAP Manresa 3

Tots els dies de la setmana excepte divendres quan lliure de guàrdia de dijous

Durant l'últim mes d'aquest semestre, s'incorpora una rotació per Atenció Primària amb l'especialitat de Medicina Familiar i Comunitària per fomentar una atenció més integrada de les pacients i conèixer una visió més general del medi familiar i social.

Segon Semestre

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns: Sala de Parts i Cirurgia programada de ginecologia (alterns)

Dimarts i dimecres a consultes externes: control de les gestants antepart

Divendres a consultes externes: visites pre-part

Dia laborable de guàrdia: dijous i divendres alterns

ASSIR Bages

Dijous: Visita Obstetrícia i Ecografies de I i III trimestres i Ginecològiques

S'inicia en aquest moment el primer contacte del resident amb la cirurgia programada ginecològica. Anirà al quiròfan els dilluns alterns per no coincidir amb l'R4. Els dilluns és un dia de quiròfan de ginecologia general, és dir, es programa tant cirurgia vaginal, com abdominal no oncològica, laparoscòpica i histeroscòpica.

També en aquest moment es comença una formació més específica del bloc obstètric que tindrà continuïtat en el darrer semestre. Aquesta consisteix en una rotació per la consulta de visita Pre-part, que és una consulta portada per una llevadora de molta experiència amb el suport d'un adjunt. En aquesta rotació, el resident ha de conèixer el control i seguiment de la gestació de baix i mitjà risc, i ha d'aprendre l'exploració obstètrica bàsica. En aquesta visita es fa la història clínica a la gestant de baix i mitjà risc que s'ha controlat a primària. Es recull tota la informació clínica, analítiques i de proves realitzades fins a la data, i es realitza una exploració. Finalment es revalora el risc de l'embaràs segons els criteris del Departament de Salut i es decideix el lloc, la freqüència i tipus de controls que seguirà fins a la data probable de part.

L'altra consulta obstètrica d'aquest període és la de control al final de la gestació (monitors). En aquesta consulta es fa el seguiment de les gestants de risc alt o molt alt a partir de la setmana 36, i de les gestants de risc baix i mitjà a partir de la data probable de part. En ella es valoren el

registres cardiogràfics efectuats segons protocol, i es realitzen controls ecogràfics de líquid amniòtic. Es controla i s'explora a la gestant, i es revalora el grau de risc per determinar la conducta i controls a seguir.

Els dijous iniciarà la primera rotació per la unitat d'ecografies obstètriques. El resident haurà de tenir coneixements d'ultrasonografia. Aquesta rotació és la primera que es realitza a l'ASSIR Bages. Disposem d'una consulta específica on es porta a terme la primera visita de la gestant amb l'obstetra i en ella es realitza una valoració dels antecedents personals de la pacient, resultats de les proves fins el moment realitzades i una classificació de la gestant en funció del risc de la gestació que determinarà quin tipus de control de l'embaràs s'haurà d'indicar. En ella, el resident haurà de conèixer el sistema informàtic assistencial de l'ICS que és l'E-CAP, i el maneig de l'ecògraf de primària. Aquesta és una rotació d'introducció a l'ecografia obstètrica bàsica que inclou l'ecografia del 1er i 3er trimestre. Al voltant d'aquesta rotació és recomanable que el resident realitzi el curs d'ecografia obstètrico-ginecològica que correspon al Nivell I-II de la SEGO.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Competències Comuns

Nivell d'autonomia 1

- Establir una relació amb les pacients i els seus familiars o acompanyants que sigui respectuosa amb els seus drets, especialment amb els d'autonomia, informació i confidencialitat.
- Desenvolupar i aplicar tècniques i habilitats fonamentals de l'esquema de comunicació centrada en la pacient.
- Realitzar una correcta història clínica i exploració obstètrica.
- Realitzar una correcta història clínica i exploració ginecològica.
- Realitzar una entrevista clínica completa.
- Dissenyar i realitzar una estratègia de recerca bibliogràfica.
- Interpretar correctament els nivells d'evidència i graus de recomanació de la literatura mèdica.
- Realitzar un suport vital bàsic.
- Gestionar adequadament el seu propi temps.
- Presentar varies sessions clíniques sota supervisió directa d'un especialista.
- Conèixer el sistema informàtic assistencial d'ALTHAIA, l'Estació de Treball Mèdic (ETM), i les seves variants: l'Estació de Treball d'Urgències (ETU), l'Estació de Treball d'Hospitalització (ETH) i l'Estació de Treball de Consultes externes (ETC).
- Conèixer el sistema informàtic assistencial de l'ASSIR Bages (E-CAP).

Nivell d'autonomia 2

- Obtenir un consentiment informat vàlid.
- Incorporar els conceptes de seguretat clínica i de risc benefici al raonament clínic.

- Realitzar una prescripció raonada de proves complementàries i de medicaments.

Sala de Parts (ATENCIÓ CONTINUADA)

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar el diagnòstic diferencial i l'orientació terapèutica de:
 - Les hemorràgies de la primera i segona meitat de la gestació.
 - La sospita de dinàmica uterina a terme o preterme.
 - La sospita de ruptura de membranes.
 - La vitalitat embrionària i el benestar fetal.
- Realitzar el diagnòstic diferencial i l'orientació terapèutica:
 - Del prurit genital.
 - Del dolor abdomino-pelvià.
 - De les amenorrees i metrorràgies.
 - De les molèsties mamàries.
- Realitzar correctament informes d'alta en les urgències.
- Realitzar un correcte diagnòstic de part, inclosa la valoració de la pelvis, del cèrvix, de la presentació i varietat fetal i benestar fetal.
- Valorar adequadament la progressió del part.
- Controlar la dinàmica uterina i diagnosticar les seves anomalies.
- Realitzar i interpretar les diferents tècniques de control del benestar fetal.
- Identificar situacions d'emergència materna o fetal a la Sala de Parts.
- Assistir al part vaginal espontani.
- Realitzar una correcta protecció del perineu.
- Indicar, realitzar i suturar una episiotomia.
- Assistir al deslliurament.
- Revisar el canal del part.
- Avaluar un sagnat vaginal durant el part i el puerperi immediat.
- Reanimar nounats normals.

Nivell d'autonomia 2

- Realitzar evacuacions uterines en avortaments del primer trimestre.
- Identificar signes d'alarma en gestants i realitzar l'orientació terapèutica.
- Identificar signes d'alarma ginecològics i realitzar l'orientació terapèutica.
- Identificar anomalies pèlviques.
- Identificar presentacions anòmales.
- Diagnosticar i reparar esquinçaments no complicats.
- Actuar com ajudant en les cesàries.
- Realitzar una extracció manual de la placenta.

Nivell d'autonomia 3

- Assistir a la realització de fòrceps, espàtules i ventoses.

Hospitalització

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una correcta exploració en el puerperi, després del part vaginal o cesària, i prescriure les cures adequades.
- Fer una correcta estimulació o inhibició de l'alletament matern.
- Tractar el dolor puerperal.
- Fer el diagnòstic diferencial de la febre puerperal.
- Diagnosticar i tractar infeccions urinàries, endometritis, mastitis i infeccions de la ferida quirúrgica.
- Diagnosticar i tractar l'anèmia en el postpart.
- Identificar problemes respiratoris i cardíacs aguts en les puèrperes.
- Diagnosticar i tractar les trombosi venoses profundes i/o embòlia pulmonar.
- Donar la informació adequada sobre: l'alletament, cures del perineu o la cicatriu de la cesària, control posterior a l'alta, causes de consulta a urgències i orientació sobre la planificació familiar.
- Redactar correctament informes d'alta d'hospitalització d'obstetrícia.
- Realitzar un control postquirúrgic adequat, inclòs el tractament del dolor i les cures de la ferida.
- Identificar precoçment els processos infecciosos relacionats amb la cirurgia i iniciar el seu tractament.
- Identificar les alteracions vasculars, problemes respiratoris aguts o cardíacs.
- Realitzar correctament informes d'alta d'hospitalització de ginecologia.
- Oferir una informació adequada a les pacients i als seus familiars.

Nivell d'autonomia 2

- Atendre a puèrperes amb malalties associades.
- Atendre a puèrperes amb complicacions greus durant el part.

Atenció Primària

- Conèixer la manera de presentació de les malalties pròpies de la dona.
- Conèixer la incidència de les mateixes.
- Aprendre a realitzar una anamnesi i exploració física en pacients amb patologia prevalent i no complexa.
- Discriminar quins pacients requereixen exploracions complementaries i les que s'han de sol·licitar, adequació.
- Reconèixer aquelles patologies que requereixen una derivació a nivells de complexitat i especialització superior.
- Introducció i pràctica en la prevenció de les malalties i promoció de la salut.

Cirurgia Programada

El resident haurà d'actuar com a primer ajudant en intervencions menors i com a segon ajudant en intervencions majors.

Nivell d'autonomia 1

- Actuar com segon ajudant en intervencions quirúrgiques obertes.
- Comprovar els protocols prequirúrgics.
- Descriure la patologia, la indicació i la tècnica operatòria.
- Realitzar una correcte preparació personal per la cirurgia. Vestit i asèpsia.
- Preparar el camp quirúrgic.
- Identificar l'instrumental habitual en cirurgia ginecològica i les seves indicacions.
- Reconèixer i descriure les estructures anatòmiques.
- Utilitzar els instruments i el material de camp de manera correcte.
- Conèixer el tractament postoperatori, inclosa la pauta d'analgèsia.
- Sol·licitar un informe anatomopatològic.

Nivell d'autonomia 2

- Obrir i tancar la paret abdominal.
- Realitzar l'informe quirúrgic en patologia no oncològica.
- Informar als familiars en patologia no oncològica.

Visites Pre-part

Nivell d'autonomia 1

- Conèixer i aplicar correctament el "Protocol de seguiment de l'embaràs a Catalunya" (3a edició revisada, 2018) del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.
- Realitzar una visita obstètrica correcte del 3er trimestre de la gestació que inclou:
- Recollida d'informació i exploració obstètrica completa (maniobres de Leopold, alçada uterina, tacte vaginal, etc).
- Indicació i interpretació de proves complementàries.
- Transmissió d'informació comprensible a la gestant i recomanacions per l'embaràs i el part (tabac i gestació, versió fetal externa, part espontani natural, donació de sang de cordó umbilical, alta precoç, etc).
- Identificar el nivell de risc de la gestació i derivar cap a l'atenció més adequada.
- Promoure l'alletament matern.

Control de les Gestants ante-part

Nivell d'autonomia 1

- Conèixer i aplicar correctament el protocol de control de les gestants ante-part del Servei.
- Completar la recollida d'informació.
- Realitzar correctament una exploració obstètrica completa.

- Identificar el nivell de risc de la gestació i indicar els controls necessaris.
- Indicar, realitzar i interpretar correctament els test no estressants.

Nivell d'autonomia 2

- Indicar, realitzar i interpretar correctament els test estressant.
- Conèixer i aplicar correctament el protocol de control dels fetus petits per l'edat gestacional.
- Valorar un pronòstic de part.
- Explicar la prova de part en gestants amb una cesària prèvia.

Nivell d'autonomia 3

- Assistir a la realització de versions fetals externes.
- Indicar la finalització d'una gestació.

Ecografies Obstètriques del 1r i 3r trimestre i Ginecològiques

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una ecografia correcte per: diagnòstic de gestació, número d'embrions, determinació de viabilitat embrionària, biometries embrionàries i fetals, estàtica fetal i localització placentària.
- Conèixer els marcadors ecogràfics secundaris de cromosomopatia del 1er trimestre.
- Localitzar mitjançant l'ecografia abdominal i/o transvaginal els genitals interns, identificar la morfologia normal i mesurar-los.
- Conèixer els criteris diagnòstics i de sospita de la patologia ginecològica benigne i maligne.

Nivell d'autonomia 2

- Indicar, realitzar i interpretar les següents exploracions ecogràfiques: diagnòstic de corionicitat i amnionicitat en la gestació gemel·lar, estudi morfològic fetal bàsic, mesura de la longitud cervical per via vaginal, mesura de la translucidesa nual i mesura del líquid amniòtic.
- Identificar, per ecografia, anomalies morfològiques de l'úter o dels ovaris.

Segon any de residència

El primer semestre del segon any de residència es progressarà en el coneixement de l'obstetrícia, continuant la formació en ecografies de I i III trimestre i rotant durant 6 mesos per la consulta d'alt risc obstètric.

El segon semestre està dedicat bàsicament a la ginecologia. S'iniciarà l'adquisició de coneixements en aquest àmbit, inicialment amb una rotació per la consulta de Ginecologia general i la consulta de Contracepció, amb una visió mes bàsica i genèrica que portarà posteriorment a una ampliació de coneixements amb unes rotacions mes especialitzades que es continuaran en mesos posteriors.

El mateix plantejament està pensat pel quiròfan del resident. Durant el primer semestre el resident continuarà amb el dilluns com a dia de cirurgia programada. El segon semestre canviarà el dia de cirurgia programada de ginecologia pel dijous. Aquest és un quiròfan de ginecologia general i cirurgia del sòl pelvià. Circumstancialment, també s'hi programa cirurgia oncològica. Donat que haurà iniciat la rotació per la Unitat de Sòl Pelvià això li permetrà fer un seguiment de les indicacions i resultats postoperatoris de les pacients visitades a la mateixa consulta.

La majoria de les rotacions d'aquest segon semestre, es realitzaran a l'ASSIR Bages, donat que gran part de les consultes externes de ginecologia del nostre servei s'efectuen allà. Això també permetrà la formació del resident en l'àmbit de la medicina primària.

OBJECTIUS GENERALS

Primer Semestre

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns: Cirurgia programada

Dimarts i dijous: Alt Risc Obstètric

Dia laborable de guàrdia: Dimarts

ASSIR Bages

Dijous tarda: Visita Obstetrícia i Ecografies de I, III trimestres i Ginecològiques.

Divendres: Visita Obstetrícia i Ecografies de I, III trimestres i Ginecològiques

En aquest semestre, continua durant sis mesos la rotació els divendres per ecografies obstètriques del 1er i 3er. Aquesta rotació completarà la formació bàsica en diagnòstic ultrasonogràfic després de la rotació efectuada en ecografia obstètrica.

En aquest primer període de R2 passarà a rotar per la consulta d'Alt Risc Obstètric, tenint una visió ja global de les embarassades i del seu control gestacional indistintament de la seva classificació segons el seu risc.

Segon Semestre

Ubicació:

ASSIR Bages

Dilluns i dimecres: Ginecologia general, contracepció i menopausa

Dijous tarda: Ginecologia general, contracepció i menopausa

Divendres: Sòl Pelvià

Hospital Sant Joan de Déu

Dijous: Cirurgia programada

Dia laborable de guàrdia: Dilluns

En aquest segon semestre d'R2 s'inicia la rotació per consultes externes de ginecologia general i contracepció els dilluns i els dimecres, i la rotació de cirurgia programada els dijous.

Els divendres rotarà per la consulta de sòl pelvià. Aquesta unitat es troba ubicada a les consultes externes de l'ASSIR Bages. Està constituïda per tres especialistes en ginecologia, una especialista en rehabilitació i una fisioterapeuta. Durant la rotació, el resident també podrà passar per la consulta amb la rehabilitadora i la fisioterapeuta.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Al finalitzar el segon any, el resident ha de ser capaç de realitzar les següents activitats amb el nivell d'autonomia necessari:

Competències Comuns

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar prescripcions raonades de proves complementàries o tractaments.
- Explicar el raonament clínic que ha portat a una decisió diagnòstica o terapèutica.
- Obtenir un consentiment informat vàlid.

- Exposar un cas clínic complet per a discussió.
- Realitzar amb eficiència una recerca d'informació biomèdica.
- Presentar una sessió clínica amb supervisió indirecte.
- Distingir els indicadors d'activitat i de qualitat en Obstetrícia i Ginecologia.
- Elaborar una comunicació mèdica i presentar-la.
- Conèixer el programa informàtic de l'ICS a primària: E-CAP.

Nivell d'autonomia 2

- Comunicar notícies desfavorables.
- Realitzar una lectura crítica d'articles de diagnòstic, pronòstic o tractament.
- Explicar el raonament clínic que l'ha portat a prendre decisions d'ingrés o manteniment de l'ingrés hospitalari.
- Presentar per discussió (dins de la unitat docent) un cas de conflicte bioètic obstètric.

Alt Risc Obstètric

Nivell d'autonomia 1

- Indicar e interpretar les diferents proves de benestar fetal en fetus a terme i preterme
- Diagnosticar i tractar la patologia pròpia de la gestació
- Amenaça de part preterme
- Ruptura prematura de membranes i corioamnionitis
- Gestació cronològicament perllongada
- Creixement intrauterí restringit
- Hemorràgies de la segona meitat de la gestació
- Alteracions en la quantitat de líquid amniòtic
- Preeclàmpsia i Eclàmpsia
- Diabetis gestacional
- Diagnosticar la malaltia hemolítica perinatal i posar en marxa el protocol terapèutic
- Atendre a la pacient amb un fetus malformat o fetus mort
- Diagnosticar i tractar la nefrolitiasi i les infeccions urinàries
- Diagnosticar i tractar les anèmies de l'embaràs
- Diagnosticar i tractar les dermatosis de l'embaràs
- Diagnosticar i tractar les trombosis venoses profundes i /o l'embòlia pulmonar

Nivell d'autonomia 2

- Indicar i realitzar un cerclatge cervical.
- Participar en el control de la gestació de dones amb patologia associada, especialment els casos de:
 - HTA crònica.
 - Diabetis pregestacional.
 - Cardiopaties.
- Diagnosticar i tractar les complicacions obstètriques en dones amb patologia associada.

- Controlar el puerperi en dones amb patologia associada greu.

Ecografies Obstètriques del 1r i 3r trimestre i Ginecològiques

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una ecografia correcta per: diagnòstic de gestació, número d'embrions, determinació de viabilitat embrionària, biometries embrionàries i fetals, estàtica fetal i localització placentària.
- Conèixer els marcadors ecogràfics secundaris de cromosomopatia del 1er trimestre.
- Localitzar mitjançant l'ecografia abdominal i/o transvaginal els genitals interns, identificar la morfologia normal i mesurar-los.
- Conèixer els criteris diagnòstics i de sospita de la patologia ginecològica benigne i maligne.

Nivell d'autonomia 2

- Indicar, realitzar i interpretar les següents exploracions ecogràfiques: diagnòstic de corionicitat i amnionicitat en la gestació gemel·lar, estudi morfològic fetal bàsic, mesura de la longitud cervical per via vaginal, mesura de la translucidesa nugal i mesura del líquid amniòtic.
- Identificar, per ecografia, anomalies morfològiques de l'úter o dels ovaris.

Ginecologia General

Nivell d'autonomia 1

- Fer una entrevista ginecològica correcta, inclosa l'anamnesi, exploració, orientació diagnòstica i tractament i informació a la pacient.
- Sol·licitar les proves diagnòstiques adequades a cada procés i interpretar els resultats.
- Identificar els factors de risc quirúrgics i pautar la profilaxis prequirúrgica adequada.
- Oferir una informació adequada a les pacients i els seus familiars.
- Conèixer els programes de prevenció i cribratge del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya: vacuna de l'HPV, càncer del coll uterí i càncer de mama.

Nivell d'autonomia 2

- Realitzar el diagnòstic i establir la conducta terapèutica de les pacients ateses en règim ambulatori.
- Realitzar la valoració final del resultat d'un procés assistencial.

Contracepció

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar un consell contraceptiu correcte (femení i masculí):
 - En la població general.
 - En les dones amb patologia associada.
 - En dones legalment no autònomes.
- Identificar factors de risc i contraindicacions per l'ús de cada contraceptiu.
- Informar de manera comprensible sobre els mètodes naturals i de barrera.
- Prescriure contraceptius hormonals i donar una informació correcta sobre els mateixos.
- Col·locar i retirar implants subcutanis.
- Col·locar i retirar dispositius intrauterins (DIU).
- Realitzar una contracepció d'emergència.
- Identificar les complicacions de la contracepció i tractar-les.
- Informar i orientar a la pacient que sol·licita la interrupció voluntària de l'embaràs.

Nivell d'autonomia 2/3

- Cirurgia en casos de perforació uterina per DIU.
- Contracepció definitiva per laparoscòpia.

Menopausa

Nivell d'autonomia 1

- Avaluar correctament els paràmetres de la massa òssia.
- Avaluar correctament els factors de risc cardiovasculars.
- Informar i formar a les dones perimenopàusiques sobre hàbits de vida saludables.
- Aplicar correctament les diferents estratègies de tractament hormonal i no hormonal.

Sòl Pelvià

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una exploració correcta i interpretar les proves diagnòstiques.
- Valorar el sòl pelvià després del part i recomanar exercicis de rehabilitació.
- Identificar els defectes del sòl pelvià, realitzar una exploració completa i conèixer les tècniques quirúrgiques de correcció.
- Identificar la incontinença urinària d'esforç, realitzar una exploració adequada i conèixer les tècniques quirúrgiques de correcció.
- Identificar fístules urinàries i rectovaginals i conèixer el seu tractament.

Nivell d'autonomia 2

- Interpretar un registre d'urodinàmia.
- Realitzar el plantejament terapèutic i de seguiment.
- Realitzar una elecció raonada de la tècnica quirúrgica.

Cirurgia Programada

El resident haurà d'actuar, en general, com a cirurgià en intervencions menors, com ajudant en intervencions majors no oncològiques i com a segon ajudant en intervencions majors oncològiques.

Nivell d'autonomia 1

- Obrir i tancar la paret abdominal.
- Realitzar una elecció raonada de la tècnica quirúrgica.
- Pautar la profilaxis infecciosa i tromboembòlica.
- Realitzar legrats ginecològics.
- Realitzar biòpsies.
- Realitzar polipectomies.
- Marsupialitzar la glàndula de Bartholino.
- Realitzar procediments cervicals menors.
- Realitzar excisió de lesions vulvars.
- Realitzar l'informe quirúrgic en patologia no oncològica.
- Informar als familiars en patologia no oncològica.

Nivell d'autonomia 2

- Actuar com a primer ajudant en intervencions quirúrgiques obertes.
- Actuar com a segon ajudant en intervencions quirúrgiques endoscòpiques.
- Actuar com a primer ajudant en intervencions quirúrgiques del sòl pelvià.

Sala de Parts (ATENCIÓ CONTINUADA)

Nivell d'autonomia 1

- Atendre durant el part a gestants amb nivell de risc I i II.
- Realitzar un pronòstic de part.
- Diagnosticar la inadequada progressió del part i les seves causes.
- Tractar correctament les disdinàmies.
- Iniciar i controlar la progressió d'induccions a terme.
- Diagnosticar la sospita de pèrdua del benestar fetal i prendre la decisió terapèutica correcta.
- Indicar i realitzar una extracció manual de placenta.
- Aplicació i extracció de nounats amb fòrceps o ventosa en IV pla.
- Diagnosticar i tractar precoçment les hemorràgies del deslliurament i del puerperi immediat.
- Realitzar evacuacions uterines d'avortaments de primer trimestre.
- Diagnosticar i tractar l'avortament sèptic.
- Diagnosticar la gestació ectòpica.
- Diagnosticar correctament la patologia urgent durant la gestació:

- Amenaça de part preterme i ruptura prematura de membranes.
- Hemorràgia de la segona meitat de la gestació.
- Preeclàmpsia i eclàmpsia.
- Identificar altres signes d'alarma en una gestant i orientar-los correctament.

Nivell d'autonomia 2

- Assistir al part vaginal en fetus preterme.
- Aplicació i extracció de nounats amb fòrceps o ventosa en varietats anteriors en III pla.
- Assistir a parts bessons a terme.
- Assistir a la distòcia d'espatlles.
- Realitzar cesàries no urgents ni complicades.
- Actuar com ajudant en cesàries urgents o complicades.
- Establir el tractament inicial de la patologia urgent durant la gestació.

Tercer any de residència

El tercer any de residència presenta dos semestres molt ben diferenciats. El primer semestre és una continuació de la formació en ginecologia amb la continuació de la rotació de Sòl Pelvià i l'inici de la rotació de Patologia Cervical, i a més, s'introdueixen rotacions molt més específiques com son la consulta de malalties de transmissió sexual, la consulta de miomes i una rotació per la consulta d'histeroscòpies diagnòstiques. En canvi, en el segon semestre, s'inicia un nou bloc de formació en obstetrícia adquirint coneixements en diagnòstic prenatal i un nou bloc de formació ginecològica amb la consulta d'oncologia.

La cirurgia programada serà dijous el primer semestre, per tal de continuar amb el coneixement de la cirurgia de Sòl Pelvià i els dimarts durant el darrer semestre d'R3. El dimarts es el dia que es programa la cirurgia oncològica.

A partir del tercer any, al resident se li assignarà una consulta de ginecologia bàsica que realitzarà de forma autònoma una tarda a l'ASSIR-CAP Bages. Durant aquest R3 la consulta es programarà en dimarts.

OBJECTIUS GENERALS

Primer Semestre

Durada: 3 mesos

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns: histeroscòpies diagnòstiques

Dijous: Cirurgia programada

Dia laborable de guàrdia: Divendres

ASSIR Bages

Dimarts: Sòl Pelvià

Dimecres i Divendres: Patologia tracte genital inferior

Dimarts tarda: consulta Ginecologia Bàsica

Durada: 2 mesos

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns: histeroscòpies diagnòstiques

Dijous: Cirurgia programada

Dia laborable de guàrdia: Divendres

ASSIR Bages

Dimarts: Malalties de Transmissió sexual

Divendres: consulta de Miomes

Dimarts tarda: consulta Ginecologia Bàsica

Durada: 1 mes

Rotació per la Unitat de Reproducció de l'Hospital Vall d'Hebron

La rotació per histeroscòpies diagnòstiques serà durant el primer semestre de R3. Aquesta rotació es complementarà amb les histeroscòpies quirúrgiques que el resident podrà efectuar en la rotació per cirurgia programada durant R3 i R4.

Durant la rotació per la consulta de patologia cervical i del tracte genital inferior, el resident haurà d'aprendre el diagnòstic i maneig d'aquesta patologia. Cal que el resident conegui en profunditat el Protocol de la patologia cervical del CatSalut, així com el funcionament del colposcopi i la seva tècnica

Dos mesos rotarà per consultes ginecològiques més específiques com son la consulta de malalties de transmissió sexual i la consulta de miomes.

Durant aquest semestre també es durà a terme una rotació Externa per la Unitat de Reproducció de l'Hospital de la Vall d'Hebron.

Segon Semestre

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns a consultes externes: diagnòstic prenatal

Dimarts: Cirurgia programada

Dimecres i Divendres a consultes externes: oncologia ginecològica

Dia laborable de guàrdia: Dimecres

ASSIR Bages

Dimarts tarda: consulta Ginecologia Bàsica

En el segon semestre d'aquest any hi ha una rotació obstètrica per la consulta de diagnòstic prenatal. En aquesta el resident coneixerà les proves invasives i de cribratge de diagnòstic prenatal que disposem i que s'apliquen en el nostre entorn.

En aquest semestre també hi ha la rotació per consultes externes d'oncologia ginecològica. En aquesta consulta es realitza l'exploració i l'estudi de les pacients amb una neoplàsia (sospitada o confirmada). Posteriorment es presenta el cas clínic al Comitè de Tumors de Ginecologia, on s'estableix el pla terapèutic. En aquesta unitat també es realitza el seguiment a llarg termini de les pacients oncològiques.

En aquest trimestre el dia de quiròfan assignat serà el dimarts. El quiròfan de dimarts sol ser molt oncològic amb cirurgies d'alta complexitat. Serà la introducció del resident al món de la oncologia juntament amb la rotació per la consulta d'oncologia ginecològica.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Al finalitzar el tercer any, el resident ha de ser capaç de realitzar les següents activitats amb el nivell d'autonomia necessari:

Competències Comuns

Nivell d'autonomia 1

- Comunicar males notícies.
- Interpretar un informe sobre activitat i qualitat assistencial en Obstetrícia i Ginecologia.
- Distingir en la pràctica entre problema de salut, necessitat sanitària i demanda assistencial.
- Realitzar de forma autònoma una lectura crítica d'articles de diagnòstic, pronòstic o tractament.
- Col·laborar en l'elaboració d'un article per publicar.
- Presentar per discussió un tema de conflicte bioètic ginecològic.
- Supervisar a residents de 1er any.

Nivell d'autonomia 2

- Realitzar de forma tutoritzada, una lectura crítica de revisions mèdiques. Valorar la rellevància i l'aplicabilitat dels resultats a la pròpia població.
- Realitzar una lectura crítica tutoritzada de protocols i guies clíniques.
- Llegir un article d'avaluació econòmica. Diferenciar els conceptes de cost/utilitat i de cost/benefici.

- Comunicar en situacions difícils (pacients i/o familiars en situacions emocionals poc controlades).

Histeroscòpia

Nivell d'autonomia 1

- Identificar i utilitzar correctament l'instrumental d'histeroscòpia.
- Identificar l'anatomia endouterina normal i patològica.

Nivell d'autonomia 2

- Realitzar cirurgia histeroscòpica ambulatoria.
- Realitzar cirurgia histeroscòpica programada.

Patologia del Tracte Genital Inferior

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una correcta exploració de la vulva, vagina i cèrvix.
- Fer una correcta colposcòpia i identificar les imatges anòmales.
- Realitzar biòpsies de vulva, vagina i cèrvix.
- Aplicar la nansa de Lletz per biòpsies, tractament de lesions i conitzacions.
- Tractar les complicacions de les biòpsies i les nanses de Lletz.
- Interpretar els resultats histopatològics.
- Orientar el seguiment o tractament de les pacients.
- Conèixer i aplicar correctament el Protocol de patologia cervical del CatSalut

Reproducció

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una anamnesi i exploració complertes
- Indicar i interpretar correctament les proves complementàries
- Orientar un estudi d'esterilitat

Nivell d'autonomia 2

- Interpretar les troballes en les tècniques endoscòpiques diagnòstiques
- Fer inseminacions
- Realitzar una inducció, estimulació i frenació ovàrica
- Aplicació correcta de les diferents teràpies hormonals

Nivell d'autonomia 3

- Cirurgia de l'esterilitat
- Preparació del cicle per a tècniques de reproducció assistida
- Controls fol·liculars
- Tècniques de reproducció assistida

Diagnòstic Prenatal

Nivell d'autonomia 1

- Conèixer i indicar correctament les proves invasives i de cribratge de defectes congènits disponibles en el nostre entorn.
- Conèixer i aplicar correctament el Programa de diagnòstic prenatal anomalies congènites fetals a Catalunya del CatSalut (Actualització de 2018).
- Establir un pronòstic amb els marcadors bioquímics i ecogràfics de cromosomopaties.
- Indicar i realitzar amniocentesis.
- Orientar els resultats genètics.
- Orientar els casos de patologia infecciosa prenatal.

Nivell d'autonomia 2

- Realitzar un consell reproductiu.

Nivell d'autonomia 3

- Assistir a biòpsies corials.

Oncologia Ginecològica

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una anamnesi i exploració correcta.
- Indicar i interpretar correctament les proves complementàries (marcadors biològics, marcadors biofísics, RMN, TAC, PET).
- Interpretar els resultats d'anatomia patològica.
- Orientar el procés diagnòstic i terapèutic.
- Realitzar el control prequirúrgic i postquirúrgic especialitzat.
- Realitzar una exploració orientada a la recerca de recidives.

Nivell d'autonomia 2

- Comunicar a la pacient i als seus familiars la sospita diagnòstica, les alternatives terapèutiques i el pronòstic.
- Participar en els comitès multidisciplinaris per decidir el pla terapèutic.

Cirurgia Programada

Nivell d'autonomia 1

- Laparoscòpia diagnòstica i terapèutica.
- Lligadures tubàriques per laparoscòpia.
- Miomectomia no complicada.

Nivell d'autonomia 2

- Histerectomia abdominal no complicada.
- Actuar com a primer ajudant en intervencions quirúrgiques endoscòpiques.

Sala de Parts (ATENCIÓ CONTINUADA)

Nivell d'autonomia 1

- Atenció durant el part a gestants molt alt risc matern o fetal.
- Assistir el part de fetus preterme.
- Aplicar i extreure nounats amb fòrceps o ventoses en varietats anteriors en III pla.
- Cesàries iteratives.
- Cesàries no urgents ni complicades.
- Supervisió de casos de risc segons protocol (preeclàmpsia, placenta prèvia, amenaça de part preterme, etc).
- Realitzar legrats postpart.
- Assistir a interrupcions legals de l'embaràs.
- Quistes d'ovari torsionats sense altra complicació quirúrgica.
- Desbridat abscessos mamaris.
- Laparotomies i laparoscòpies exploradores.

Nivell d'autonomia 2

- Assistir a parts de bessons preterme.
- Aplicar i extreure nounats amb fòrceps en presentacions transverses i posteriors.
- Cesàries iteratives i urgents.
- Ajudar en sutures de grans esquinçaments vaginals.
- Ajudar en histerectomies urgents.
- Supervisió de residents de 1er i 2on any.
- Realitzar versió externa de fetus en presentació podàlica.
- Tractar embarassos ectòpics per laparotomia o laparoscòpia.

Quart any de residència

En aquest semestre hi ha la rotació obstètrica per la unitat d'ecografies de l'Hospital Sant Joan de Déu. Durant aquesta rotació el resident aprofundirà en el diagnòstic ecogràfic avançat tant d'obstetrícia com de ginecologia. El resident haurà de saber reconèixer la morfologia fetal normal en cadascun dels trimestres, i mesurar les biometries habituals. També s'iniciarà en els conceptes i en la pràctica d'estudis hemodinàmics.

I ja l'últim semestre hi ha dues rotacions que corresponen a supraespecialitzacions: endocrinologia ginecològica i reproducció, i patologia mamària.

La rotació per cirurgia programada és molt important durant aquest any. El resident ja haurà adquirit unes habilitats i competències que el capacitaran per poder actuar com a primer cirurgià en un major nombre d'intervencions. Durant el primer semestre de R4 continuarà en el quiròfan dels dimarts de cirurgia oncològica, i en el darrer semestre, el resident tindrà quiròfan els dilluns i els divendres alterns. Els dilluns alternarà el quiròfan amb l'R1. Quan no tingui quiròfan, el R4 o el R1 estaran a la Sala de parts.

Aquest any de residència hi trobem de nou una rotació específica per la Sala de parts tal com passa d'R1. L'objectiu d'aquesta rotació és que el resident completi la formació en l'assistència als parts i a les urgències, i comenci a assolir amb autonomia la gestió de la Sala de parts.

El resident continuarà tenint assignada una consulta de Ginecologia pròpia que durant tot aquest any serà els dimarts al ASSIR CAP Bages.

OBJECTIUS GENERALS

Primer Semestre

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns: Sala de Parts

Dimarts: cirurgia programada

Dimecres i divendres: Ecografia obstètrica avançada de II trimestre.

Dia laborable de guàrdia: dimecres

ASSIR Bages

Dimarts tarda: consulta de Ginecologia Bàsica

Es reservarà un mes per a poder realitzar una rotació externa Optativa

El resident continuarà durant aquest semestre realitzant la cirurgia programada els dimarts. Com ja comentàvem les cirurgies oncològiques es programen aquest dia de manera que podrà tenir una visió global de la patologia Oncològica tan a consultes com a quiròfan.

Segon Semestre

Ubicació:

Hospital Sant Joan de Déu

Dilluns/divendres: Cirurgia programada i Sala de Parts alterns

Dimarts i Dijous: Unitat de patologia mamària

Dimecres: endocrinologia ginecològica i reproducció (ENDEST)

Dia laborable de guàrdia laborable: divendres

ASSIR Bages

Dimarts tarda: consulta de Ginecologia Bàsica

Es reservarà un mes per a realitzar una rotació externa optativa que no es podrà programar durant els últims quatre mesos de residència.

Durant aquest semestre s'alternarà els dilluns de quiròfan amb el R1. També assistirà al quiròfan dels divendres.

En la consulta d'endocrinologia ginecològica i reproducció el resident haurà d'adquirir els coneixements bàsics per diagnosticar, orientar i tractar les principals patologies que s'engloben en aquesta unitat, que van des de les malformacions genitals, hirsutismes, amenorrees fins a l'esterilitat i la infertilitat. A l'actualitat, a Althaia no es realitzen tècniques de reproducció assistida, per aquesta raó el resident durant el tercer any de residència rota per la Unitat de Reproducció de la Vall d'Hebron.

Durant aquest semestre també hi ha una rotació per la unitat de patologia mamària d'Althaia. Aquesta és una unitat multidisciplinària en la qual el resident hi participarà tant a nivell de consultes externes (dimarts), de comitè (dimecres al migdia), com de la cirurgia programada (dijous).

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Al finalitzar el quart any, el resident ha de ser capaç de realitzar les següents activitats amb el nivell d'autonomia necessari:

Competències Comuns

Nivell d'autonomia 1

- Comunicar amb pacients en situacions emocionals inestables.
- Interpretar un informe d'activitat o de qualitat en Obstetrícia i Ginecologia.
- Realitzar de forma autònoma una lectura crítica de les revisions mèdiques.
- Realitzar de forma autònoma una lectura crítica de protocols i guies clíniques.
- Elaborar de forma autònoma una comunicació i un article per publicar.
- Supervisar als residents de 1er i 2on any.

Nivell d'autonomia 2

- Interpretar un article d'avaluació econòmica en salut: valorar el cost utilitat d'una decisió mèdica.
- Participar en comitès de qualitat i ètica assistencial (optatiu).

Ecografia Obstètrica Avançada

Nivell d'autonomia 1

- Conèixer el funcionament de l'ecògraf de consultes.
- Conèixer els conceptes d'ultrasonografia: power Doppler, Doppler color, Doppler pulsat, mode M, mode B, índex hemodinàmics (IP, IR, PVS, etc).
- Realitzar biometries fetals i l'estimació del pes.

Nivell d'autonomia 2

- Realitzar l'estudi morfològic fetal.
- Realitzar l'estudi hemodinàmic fetal.
- Valorar el creixement i les complicacions fetals en les gestacions de bessons.

Nivell d'autonomia 3

- Realitzar l'estudi funcional i hemodinàmic fetal en casos complexes.
- Procediments de teràpia fetal.
- Ecografia ginecològica de la infància i adolescència.
- Ecografia ginecològica oncològica o complexa.

Endocrinologia Ginecològica i Reproducció

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una anamnesi i una exploració completa.
- Realitzar anamnesi i exploracions de nenes i adolescents.
- Classificar adequadament el grau de maduresa sexual.
- Indicar correctament i interpretar analítiques hormonals, basals i funcionals, ginecològiques, tiroidees i suprarenals.

- Indicar i interpretar exploracions de la sella turca.
- Identificar i orientar el diagnòstic en els casos de genitals ambigus.
- Estadiar l'hirsutisme.
- Indicar i interpretar correctament les proves complementàries de reproducció.
- Orientar un estudi d'esterilitat.

Nivell d'autonomia 2

- Realitzar orientacions diagnòstiques i terapèutiques correctes.
- Interpretar les troballes en les tècniques endoscòpiques diagnòstiques.
- Fer inseminacions.
- Realitzar una inducció, estimulació i frenació ovàrica.
- Aplicar correctament les diferents teràpies hormonals.

Nivell d'autonomia 3

- Cirurgia de l'esterilitat.
- Preparació del cicle per tècniques de reproducció assistida.
- Controls fol·liculars.
- Tècniques de reproducció assistida.

Unitat de Patologia Mamària

Nivell d'autonomia 1

- Realitzar una correcta anamnesi i exploració mamària.
- Diagnosticar i tractar la secreció mamària.
- Diagnosticar i tractar les tumoracions benignes de la mama.
- Diagnosticar i tractar les lesions del mugró.
- Identificar pacients d'alt risc oncològic.
- Indicar, interpretar i comunicar correctament les proves complementàries (mamografies, ecografies, ressonàncies magnètiques, proves hormonals, resultats d'anatomia patològica, etc).
- Orientar el procés diagnòstic i terapèutic.
- Realitzar procediments diagnòstics invasius (PAAF, BAG, etc).

Nivell d'autonomia 2

- Comunicar a la pacient i als seus familiars la sospita diagnòstica, les alternatives terapèutiques i el pronòstic.
- Participar en els comitès multidisciplinaris per decidir el pla terapèutic.

Cirurgia Programada

Nivell d'autonomia 1

- Histerectomies vaginales per prolapse de II i III grau.
- Actuar com a cirurgià en casos seleccionats d'oncologia no complicats.
- Actuar com a cirurgià en lesions benignes de mama, biòpsies quirúrgiques i tumorectomies.

Nivell d'autonomia 2

- Cirurgia benigne per laparoscòpia.
- Tumorectomies amb marcatge.
- Mastectomies simples.
- Cirurgia bàsica per la correcció de la incontinença urinària d'esforç.

Nivell d'autonomia 3

- Intervencions laparoscòpiques i laparotòmiques oncològiques.
- Limfadenectomia axil·lar completa/gangli sentinella.
- Cirurgia oncoplàstica reconstructiva de la mama.

Sala de Parts (ATENCIÓ CONTINUADA)

Nivell d'autonomia 1

- Supervisar i coordinar als altres residents a la sala de parts.
- Assistir a parts de bessons preterme.
- Assistir a distòcies d'espatlles.
- Diagnosticar i tractar la ruptura uterina.
- Realitzar cesàries complicades i urgents.
- Suturar dehiscències de cesàries anteriors.
- Reparar esquinçaments de perineu complicats.
- Realitzar laparoscòpies diagnòstiques.
- Indicar i realitzar laparotomies exploradores.
- Realitzar la cirurgia d'urgències dels annexes en processos adherencials i infecciosos.

Nivell d'autonomia 2

- Atendre a pacients en situació d'emergència vital (xoc de qualsevol etiologia).
- Diagnosticar i tractar la inversió uterina.
- Realitzar la histerectomia postpart.
- Participar en el control i tractament multidisciplinari de gestants en situació de risc vital.
- Solucionar gestacions ectòpiques accidentades per laparoscòpia.
- Tractar eventracions i dehiscències quirúrgiques.

Rotacions Optatives

El resident disposarà de quatre mesos per a realitzar rotacions externes i/optatives que es repartiran entre els dos últims anys de residència. Una d'aquestes rotacions es durà a terme a la Unitat de Reproducció de l'Hospital de la Vall d'Hebron i es realitzarà sistemàticament durant el tercer any de residència. Els altres tres mesos són rotacions optatives. El resident proposarà, amb la suficient antelació la rotació que vol realitzar, i el tutor i la Comissió de Docència seran qui l'aprovaran.

Aquestes rotacions són importants per completar la formació de l'especialitat, bé amb l'adquisició de coneixements i habilitats d'altres especialitats amb competències properes (cirurgia general, urologia, endocrinologia, cardiologia, medicina interna), o bé per l'inici de la supraespecialització en una àrea concreta.

Aquestes rotacions poden ser internes, dins de la Unitat Docent d'Althaia, o externes. Aquestes darreres hauran de ser aprovades per les Comissions de Docència de la Unitat d'origen i de la Unitat receptora, i per l'IES (Institut d'Estudis de la Salut).

Serà el tutor qui definirà els objectius de formació de la rotació optativa escollida pel resident. Aquests objectius seran coneguts i acceptats per la unitat assistencial receptora.

Durant el període de rotacions optatives, quedarà per definir si el resident mantindrà les guàrdies, la consulta de Ginecologia de la tarda i la rotació per cirurgia programada que tenia assignada durant tot R4. Això dependrà del lloc on realitzi la rotació, dins d'Althaia, a la província o fora d'aquesta. La decisió serà consensuada amb el resident, el tutor, el Cap e Servei i la Comissió de Docència.

Alguns dels centres i rotacions que han triat els nostres residents amb anterioritat han sigut:

- Unitat de Medicina Fetal del King College of London
- Unitat de Medicina Fetal de l'Hospital de la Vall d'Hebron
- Unitat de Diagnòstic Prenatal de l'Hospital de la Vall d'Hebron
- Unitat de Cirurgia Mínimament invasiva de la Clínica Mayo de Arizona
- Unitat de Sòl Pelvià de l'hospital Mútua de Terrassa
- Unitat de Reproducció i Endocrinologia de l'Hospital de Sant Pau
- Unitat de Reproducció de IVI Barcelona
- Sala de Parts de l'hospital Cruces de Barakaldo.

Atenció continuada/guàrdies

L'atenció continuada o guàrdies constitueix un eix fonamental de la dinàmica del servei i de la formació dels futurs especialistes. Aquesta es desenvolupa a la planta -3 de l'Hospital Sant Joan de Déu, en l'anomenada Sala de parts.

L'organització de l'atenció continuada correspon al Cap de Servei. La gestió de l'atenció continuada dels especialistes en formació correspon al Tutor de l'especialitat i al Cap de Servei. Els residents realitzaran una guàrdia laborable setmanal, més una guàrdia de cap de setmana cada quatre setmanes.

El REAL DECRETO 1146/2006, de 6 de octubre, por el que se regula la relación laboral especial de residencia para la formación de especialistas en Ciencias de la Salud, estableix un màxim de set guàrdies al mes i determina els descansos laborals.

La guàrdia està integrada per dos facultatius. Un d'aquests facultatius pot ser un especialista en formació en els darrers anys de residència. Els residents d'Obstetrícia i Ginecologia en els primers anys de formació, així com els residents de Medicina Familiar i Comunitària, constitueixen personal de més a la guàrdia.

Els dies laborables, l'atenció continuada de 08 a les 15 hores, és realitzada pel facultatiu assignat, amb el suport dels especialistes encarregats de la CCEE de control ante-part i la hospitalització.

Els dies laborables, la guàrdia pròpiament és de les 15 a les 08 hores de l'endemà. Els festius i caps de setmana, la guàrdia és de 24 hores i s'inicia a les 09 hores.

Al finalitzar la guàrdia, l'equip que l'ha efectuada, es quedarà els dies laborables de 08 a 09 hores per realitzar la Sessió del Servei de canvi de guàrdia. Els especialistes en formació, posteriorment, gaudiran de la lliurança de tasques assistencials.

Participació en comissions i comitès

Els membres del Servei d'Obstetrícia i Ginecologia d'Althaia participen en la major part de comitès i comissions de qualitat de la institució.

Els facultatius especialistes en formació, durant el període de la residència, hauran de participar i col·laborar en els següents:

- Comitè d'oncologia ginecològica. Els dimecres de 09 a 10 hores a l'aula C, de la planta -3, de l'Hospital Sant Joan de Déu. Assistència obligada durant el període de rotació per la consulta de Onco Gine.
- Comitè de Tumors de Mama. Els dimecres de 14 a 15 hores, a la sala de Cribratge de la planta -1 de l'Hospital Sant Joan de Déu. Assistència obligada durant el període de rotació per la Unitat de Patologia Mamària.
- Comitè de Perinatologia. Els dijous de 09 a 10 hores, a l'aula C de la planta -3 de l'Hospital Sant Joan de Déu. Assistència obligada durant les rotacions per la Unitat d'Alt Risc Obstètric i d'ecografies obstètriques avançades.
- Comitè del Sòl Pelvià. Es realitza mensualment. De moment no té dia fixe ni lloc concretat (acostuma a ser a l'ASSIR Bages). Assistència obligada durant la rotació per la Unitat de Sòl Pelvià.
- Comitè de Patologia Cervical. S'intenta realitzar mensualment de 9 a 10 hores a la consulta externa de l'ASSIR Bages, planta 3, despatx 309. Assistència obligada durant la rotació per la Unitat de Patologia Cervical.
- Comissió de Docència. El segon dimecres de cada mes, de 13:30 a 15:00 a l'Hospital Sant Joan de Déu. Assistència opcional d'R3 o R4, condicionada a ésser escollit com a vocal dels residents segons a la normativa de funcionament intern de la Comissió.

Sessions clíniques i bibliogràfiques

El Servei d'Obstetrícia i Ginecologia d'Althaia realitza sessions durant tot l'any. Segons el tipus de sessió clínica, la periodicitat i lloc de realització canvia.

Les sessions clíniques de canvi de guàrdia es realitzen a l'aula C de la planta -3 de l'Hospital Sant Joan de Déu durant tot l'any. L'horari és de 08 a 09 hores.

La resta de sessions del Servei es programen durant tot l'any excepte el període estival. També es realitzen a l'aula C de la planta -3 de l'Hospital Sant Joan de Déu els divendres de 09 a 10 hores.

El tipus de sessions són rotatives de manera periòdica i són les següents:

- Cas clínic
- Bibliogràfica
- Materno-Infantil
- Protocols i guies clíniques
- Altres

S'ha incorporat la realització de mini sessions, tots els dimecres, just a l'acabar el canvi de guàrdia, de 8:20 a 8:45 hores. L'objectiu és revisar temes d'interès de totes les subespecialitats del servei de forma rotativa, fent petites "píndoles" de coneixements que puguin ser útils a tots els facultatius del servei. L'últim dimecres de cada mes, els residents de forma rotativa, revisaran un article científic que hagin triat.

Durant els quatre anys de formació, el resident haurà d'haver presentat varies sessions anualment (veure objectius específics de competències comuns de cada any de residència).

Formació i activitats de recerca

A l'arribada del resident al nostre Servei se li oferirà una formació bàsica en forma de tallers, impartits per adjunts, llevadores i altres companys residents, que seran comuns pel resident de ginecologia i el resident de llevador/a.

- Taller de Part
- Taller de Cesària
- Taller de Sutures
- Taller de Monitorització fetal
- Curs de Donació de Sang de Cordó

Un altre dels cursos impartit per professionals dels Servei de Pediatria i d'un alt interès pel nostre resident serà el curs de RCP Neonatal, que habitualment s'ofereix durant l'últim trimestre de l'any.

Durant els quatre anys de formació el resident podrà d'assistir a cursos, seminaris, tallers, jornades, conferències, symposiums i congressos que siguin d'interès formatiu d'acord amb les rotacions que estigui efectuant i l'any de residència, o que tinguin un especial interès per l'actualització sobre un determinat tema. La seva assistència ha de ser consensuada amb el tutor, Cap de Servei i adjunt responsable de la rotació que realitza, i ha de ser sol·licitada pel resident amb la suficient antelació. S'estableix un mínim de dues activitats formatives anuals. No es defineix un màxim d'activitats formatives, però cal que aquestes no interfereixin en les rotacions programades. La presentació i acceptació d'algun pòster o comunicació als congressos donarà prioritat.

Algunes de les formacions recomanades a nivell autonòmic o estatal son:

“Curso de Fundamentos en Obstetrícia y Ginecología para residentes de 1r año”. Organitzat per la Sociedad Española de Ginecología y Obstetricia (SEGO) i que es celebra a Teruel

“Ecografia Obstètrico-Ginecològica nivell 1 i 2” . Recomanat durant el primer any de residència coincidint amb la rotació d'Ecografies de I i III trimestres

“Jornada Catalana de Diagnòstic Prenatal Ecogràfic”. Secció d'Ecografia de la Societat Catalana d'Obstetrícia i Ginecologia. Recomanat per a tots els residents.

“Congrés de la Societat Catalana de Ginecologia i Obstetrícia”. Bianual. Recomanat per tots els residents.

“Curso de Tocurgia y patologia Materno fetal para R2”. Organitzat per la SEGO

“Curs de cirurgia endoscòpica bàsica per R1 i R2”. Hospital d'Igualada.

“Curs avançat de cirurgia endoscòpica per a residents 3-4”. Hospital d'Igualada.

“Curs d'anticoncepció per a Residents de Ginecologia i Obstetrícia”. Societat Catalana d'Obstetrícia i Ginecologia

“Curso de Práctica Clínica en Ginecología para Residentes de Tercer año” SEGO.

Durant els tres primers anys de residència serà obligatori que el resident assisteixi als Cursos de Formació Teòrica en Ginecologia i Obstetrícia nivells 1, 2 i 3, organitzats per la Societat Catalana d'Obstetrícia i Ginecologia de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears (Can Caralleu) i adreçats a tots els residents de l'especialitat a nivell de Catalunya.

Per qualsevol especialista són de gran interès les sessions de la Societat Catalana d'Obstetrícia i Ginecologia a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears, que es celebren regularment els dimarts a la seu de Can Caralleu, alternant temes i matèries de la nostra Especialitat.

Es valorarà la col·laboració del resident en la docència dels residents de Medicina Familiar i Comunitària que fan la rotació pel Servei, així com també la docència dels residents de llevador/a i dels estudiants de medicina i infermeria que realitzen les seves estades pel nostre Servei.

És recomanable aprofitar les facilitats que dona Althaia, la Universitat Internacional de Catalunya i la Universitat de VIC-Universitat Central de Catalunya per realitzar els cursos de doctorat durant la residència, així com la tesina o tesi doctoral.

Dins del nostre Servei les opcions d'activitat de recerca en les que podrà participar el resident són:

- Tractament de la incontinència urinària d'esforç femenina amb la banda lliure de tensió Needleless®.
- The FIPS project
- Integar-se i col·laborar amb els grups de treball del Servei per realitzar comunicacions a congressos, pòsters i publicacions.
- Participar en els projectes d'investigació de la unitat assistencial per la quan està rotant.

PLA FORMATIU INDIVIDUAL

El Pla de Formació Individual (PFI), es tracta d'un seguit de formacions externes a Althaia que s'han de realitzar durant la residència. Aquestes estan definides per a cada any de residència i per a cada especialitat, i el seu finançament està cobert pel pressupost de formació d'Althaia. La tramitació de les inscripcions s'ha de realitzar a través de Formació del Departament de RRHH, i no a través de Docència. A l'actualitat el PFI definit és aquest:

Any de residència	Nom de la formació
R1	Curso de Ecografia Obstétrico Ginecológica Vall Hebron
R1	Curso IcareCTG de interpretación de la monitorización fetal intraparto
R1	Curso Nacional de Fundamentos de Obstetricia y Ginecologia para residentes de primer año
R2	Curso de Tocurgia y patologia Materno-Fetal para R2
R2	Curs Cirurgia endoscòpica bàsica per R2 i R3
R3	Curso de emergencia obstetricas (Madrid)
R4	Curs a elegir

Pla de Formació Transversal (PFT)

La part central de la formació dels especialistes la constitueixen els coneixements i les habilitats pròpies de cadascuna de les especialitats. Però solament això, encara que fonamental i indispensable, no permet definir el que ha de ser i el que la societat espera d'un metge del segle XXI. Ja que, en part, hi manca definició i formació en aspectes humanístics, ètica de la professió, tècniques de comunicació, recerca mèdica i eines per a la gestió assistencial.

Tots aquests aspectes comuns a qualsevol de les especialitats són també importants en el bagatge dels futurs especialistes, i moltes vegades són els que permeten establir la diferència entre els bons tècnics i els excel·lents professionals.

Els arguments per a la incorporació d'aquestes matèries en la formació d'especialistes són diversos :

1. Canvis en el rol metge - malalt:

- Es prima la defensa dels drets i l'autonomia del pacient (carta de drets i deures del malalt).
- La població té major accés a la informació mèdica i augmenta la seva capacitat de comprensió i per tant, de decisió.

2. Canvis demogràfics que comporten cert desconeixement de la realitat social de la població immigrada (cultura, idioma, religió, vivència de la malaltia, etc...). Aquest fet fa més vulnerable a l'especialista, al posar en evidència les mancances en tècniques comunicatives explícites.

3. Llei 44/2003, del 21 de novembre d'ordenació de les professions sanitàries.

- Aquesta llei en l'article 5 apartat 1,c ressalta el deure del professional a tenir cura d'aspectes ètics de respecte envers al pacient i que com a resultat d'una bona comunicació ha de poder, aquest últim, prendre decisions respecte a la seva salut.
- La mateixa llei en el mateix article però en l'apartat 1,b diu que el professional té el deure de fer ús racional dels recursos de diagnòstic i terapèutics. En definitiva, ha de conèixer la dimensió econòmica de la infra o suprautilització o de la utilització inadequada dels recursos que es tenen a l'abast.

El Programa Formatiu Complementari (PFT) té la voluntat d'oferir formació complementària en matèries rellevants en la pràctica clínica diària, que no estiguin incloses en la formació pregrau ni s'ofereixin habitualment en cursos de postgrau i mestratges

No pretén ser una formació exhaustiva en cap aspecte, sinó assegurar la capacitat bàsica en cada una de les àrees, que després cada hospital o cada especialista podrà anar completant.

En definitiva no es tracta de matèries complementàries u optatives, sinó de coneixements i habilitats generals, comuns a totes les especialitats i exigibles a qualsevol professional que vulgui respondre a les expectatives que ha posat en ell la societat.

Aquest document recull la formació a la comarca del Bages dels metges residents, tant en l'àmbit de l'atenció Hospitalària com en el de l'Atenció Primària. Cal fer esment, que des del 1997 aquesta formació es ve impartint de manera conjunta entre les dues Institucions implicades, actualment: Althaia –Xarxa assistencial- i l'Institut Català de la Salut (ICS). Ambdues Institucions aporten els recursos materials i humans per impartir les matèries d'aquest programa formatiu.

Les funcions de coordinació del Programa van a càrrec del Dr. Joan Deniel Rosanas, Cap d'Estudis de la Unitat Docent de MFiC de la Catalunya Central de l'ICS i el Dr. Ramon Santistevé Prat com a Cap d'Estudis de la Fundació Althaia amb la col·laboració indispensable dels responsables de cada curs.

Les activitats docents es portaran a terme durant els dos primers anys de residència i la metodologia de la formació serà tant amb la incorporació de coneixements teòrics i com en forma de seminaris participatius de casos pràctics.

El PFT inclou, també, un programa de formació en coneixements teòrics centrat en la resolució de la patologia més prevalent atesa a Urgències mèdiques d'adults, Pediatria i Traumatologia.

NORMES D'ASSISTÈNCIA

L'assistència es obligada per als residents de totes les especialitats

L'assistència mínima s'ha fixat en un 80%. Per als participants que assoleixin aquest percentatge, els coordinadors de cada mòdul valoraran conjuntament amb els professors, la suficiència de cada participant, segons els mecanismes avaluadors establerts.

PROGRAMA DOCENT

Mòdul Inicial (R1).....	55 hores
• Jornada Formativa/Informativa.....	4 hores
• Formació sobre les TICs d'Althaia (ETM i ETF).....	3 hores
• Formació sobre recursos Bibliogràfics/UpToDate.....	2 hores
• Urgències Mèdiques Adults.....	32 hores
• Taller pràctic de sutures.....	2 hores

• Curso Autoformativo de Radioprotección CARAM (virtual).....	
• Suport Vital Avançat (SVA).....	12 hores
Mòdul I (R1, als 5-6 mesos).....	37 hores
• Curs d'Introducció a la Farmacologia General.....	13 hores
• Curs d'Habilitats comunicatives Sanitari-Pacient.....	11 hores
• Curs d'Habilitats comunicatives Interprofessionals.....	10 hores
• Formació en Seguretat del Pacient I.....	3 hores
Mòdul II (R2).....	41 hores
• Curs Metodologia d'investigació i bioestadística.....	32 hores
• Curs de Bioètica.....	8 hores
• Formació en Seguretat del Pacient II.....	1 hora
Mòdul Final (R4).....	7 hores
• Gestió Clínica Aplicada.....	7 hores
TOTAL HORES PFT.....	140 HORES

Avaluació

L'avaluació de l'especialista en formació de Ginecologia i Obstetrícia es realitzarà de la següent manera:

1. AVALUACIÓ CONTINUADA

El sistema de formació MIR es basa fonamentalment en l'avaluació continuada del resident realitzada específicament pel tutor de l'especialitat. L'avaluació continuada es basa en la monitorització dels objectius cognitius, d'habilitats i activitats establertes, descrites i quantificades dins del programa de formació. De qualsevol manera l'èxit o fracàs del procés formatiu vindrà condicionat en gran part pel grau de comunicació del resident i el tutor, a través de la qual que es podran detectar disfuncions o desajustos que permetran la seva correcció sense solució de continuïtat.

Algunes de les eines que s'utilitzaran per aquesta avaluació son:

Entrevistes periòdiques amb el tutor (sessions feedback)

Instruments que permetin una valoració objectiva del progrés competencial (per exemple: observació estructurada de la pràctica clínica)

El llibre del resident: aquí es registraran les activitats que realitza cada resident durant el seu període formatiu. És obligatori. És un registre individual on han de constar les dades qualitatives i quantitatives que després es tindran en compte a l'hora de la avaluació. Té com a objectiu ser un instrument d'auto aprenentatge que afavoreixi la reflexió. Aquest llibre es propietat del resident que el complimentarà amb ajuda i supervisió del tutor.

2. AVALUACIÓ REGLADA DE CADA ROTACIÓ FORMATIVA

El tutor, i opcionalment el metge responsable de la rotació realitzada, es reuniran amb el resident al finalitzar cada rotació.

En aquesta reunió es repassaran els continguts del sistema d'avaluació corresponents que s'hagin utilitzat al llarg de la rotació en qüestió, que hauran de figurar en el pla de formació personalitzat. Es comprovarà la consecució d'objectius formatius assistencials, docents e investigacionals. Es revisaran i acreditaran pel tutor les activitats recollides al llibre del resident i es complimentaran els documents d'avaluació del tutor.

3. AVALUACIÓ ANUAL PEL TUTOR DE L' ESPECIALITAT

Al final de cada any formatiu es reunirà el Tutor de l'especialitat amb cada resident i es revisarà el document curricular (llibre del resident o equivalent). Comprovarà el compliment en número i

qualitat dels objectius cognitius, habilitats i la descripció de les activitats realitzades en los àmbits assistencials, científics i investigacionals

Després de confirmar aquestes característiques, dins del termini estipulat, sol·licitarà la constitució del Comitè Avaluador des de Docència.

4. AVALUACIÓ ANUAL PEL COMITÈ AVALUADOR DOCENT DEL CENTRE

Després de la sol·licitud del Tutor de la especialitat o en el seu cas des de Docència es constituirà el Comitè Avaluador Docent de cada especialitat que estarà format pel Tutor de l'especialitat, el Cap d'Estudis, un Representat de la Comunitat Autònoma i el Cap de Servei.

Es presentarà la documentació curricular de cada resident que inclourà les avaluacions de cada rotació realitzada durant l'any, el document curricular-llibre del resident i qualsevol altre document que el Tutor consideri rellevant.

Es revisarà el compliment del programa docent comprovant la consecució dels objectius qualitatius i quantitius, que es constituiran en eina de mesura, elaborant finalment una documentació qualificadora que donarà pas, excepte en el cas de detecció de disfuncions greus, a la ratificació de superació del programa docent de l'any corresponent i l'enviament a instàncies superiors de la documentació preceptiva.

Pla Individual de Formació

L'especialista en formació a l'inici de la seva formació, durant l'acolliment a la Unitat Docent, ha de rebre dels responsables de la docència de cada Unitat, Cap de Servei i Tutor la guia o itinerari formatiu tipus de la Institució i el seu Pla Individual de Formació (PFI)

PLA INDIVIDUAL DE FORMACIÓ DE CADA RESIDENT

El pla individual de formació és individual per a cadascun dels especialistes en formació, s'ha d'ajustar a la guia o itinerari formatiu tipus i serà adaptat individualment, si fos necessari al grau d'adquisició de competències a causa d'incidències relacionades amb l'especialista en formació (baixes laborals, absències justificades i contemplades en la regulació laboral i a possibles deficiències d'aprenentatge).

Ha de constar en tots i per a cada any de formació:

- Les rotacions i els objectius que es volen aconseguir en cadascuna d'elles, tant en coneixements, habilitats i actituds.
- Les sessions clíniques recomanades, en les quals ha d'assistir i en les quals hauria de participar realitzant la presentació.
- Les guàrdies que ha de fer, almenys el cronograma i el número per mes i molt millor el pla de guàrdies a 6 mesos.
- Ha de donar informació de les activitats de recerca en què podrà participar.
- Se l'informarà i lliurarà la documentació dels activitats de formació transversal o genèrica.

Recomanacions de bibliografia bàsica

Al nostre Servei disposem de protocols propis elaborats i actualitzats pels membres de l'equip i que estan penjats a un Google Drive que us facilitarem a la vostra arribada.

L'accés a la informació que un especialista pot precisar és fàcil a través d'internet. Cada subespecialitat disposa de publicacions de gran interès i a les diferents rotacions us recomanaran bibliografia a consultar.

Com a Bibliografia bàsica i d'un gran valor assistencial us recomanem:

- UptoDate (accés gratuït pel personal d'Althaia)
- Protocols de Medicina Materno-Fetal de BCN Natal
- GAP SEGO (Documentos y Guías de asistencia practica de la Sociedad Española de Ginecología y Obstetricia)
- Guies i protocols de les diferents seccions de la Societat Catalana d'Obstetrícia i Ginecologia publicats a la pàgina web de la Societat.
- Accés gratuït a la revista Obstetrics&Gynecology (només des de les instal·lacions d'Althaia): <https://ovidsp.ovid.com/autologin.html>

Bibliografia

- *Orden SAS/1350/2009, de 6 de mayo, por la que se aprueba y publica el programa formativo de la especialidad de Obstetricia y Ginecología.*
- *REAL DECRETO 183/2008, de 8 de febrero, por el que se determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada.*
- *REAL DECRETO 146/2006, de 6 d'octubre de 2006, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en Ciències de la Salut.*
- *Ley 44/2003, de 21 de noviembre, d'ordenació de professions sanitàries.*

**XARXA ASSISTENCIAL
UNIVERSITÀRIA DE MANRESA**
Dr. Joan Soler, 1-3 - 08243 Manresa

Tel. 93 875 93 00
Fax 93 873 62 04

althaia@althaia.cat
www.althaia.cat